

N:o 181.

Af herrar **Öberg** och **Åslund**, om skrifvelse till Kungl. Maj:t
angående lättnader för delning af hemman.

Enhvar, som något känner till de åtgärder, som erfordras för att få ett visst jordområde sönderdeladt medelst klyfning, styckning eller afsöndring, så att däraf mindre områden erhållas, lämpliga till smärre jordbrukslägenheter eller egnahemslotter, torde också nogsamnt känna till de svårigheter, som gällande bestämmelser och formaliteter ställa i vägen för en sådan delning. Därför händer det ej sällan, att en person, som har lämplig jord för dylika jordbruks- eller egnahemslägenheter, ryggar tillbaka för svårigheten att få en delning af sitt hemman till stånd, liksom äfven mången, som skulle önska komma i besittning af en sådan mindre jordlott, på grund af samma svårigheter afstår från tanken därpå. Då emellertid ett sådant sträfvande att skapa egna hem måste anses vara fullt öfverensstämmande med statens sanna intresse och därför väl förtjänt af erkännande och understöd, torde också genom ändrade bestämmelser på lagstiftningens väg all möjlig lättnad böra beredas i fråga om hemmansklyfning och jordafsöndring. Redan föregående års Riksdag har visat sig behjarta denna sak beträffande jordafsöndring. Och det är att hoppas, att innevarande Riksdag ej skall ställa sig afvisande gentemot den tanke på aflägsnandet af de förnämsta hindren för hemmansklyfning, som vi härmed velat framföra.

Enligt nu gällande skiftesstadga och förordning om hemmansklyfning kan delning af ett hemman i tvenne eller flera delar endast i det fall erhållas, då afhandling finnes upprättad, som visar, att detsamma äges af flera personer. Men om blott en ägare finnes till ett sådant, och han önskar, medan det ännu befinner sig i hans ägo, få det lagligen sönderdeladt i flera delar för att sedermera upplåta dessa till olika personer, så

Bih. till Riksd. Prot. 1909. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 72 Häft. (N:is 181, 182).

är detta icke möjligt. Man skulle kunna tänka sig, att en fader skulle vilja, medan han ännu lefver samt har hälsa och krafter i behåll, låta verkställa laga delning af sitt hemman och få för hvarje del fastställd dess skatt, areal och belägenhet för att sedan lättare kunna föranstalta om dess bebyggande, så att hans barn, då de kommit till den ålder, att de ville bilda ett eget hem, också kunde med lätthet finna ett sådant. Nog skulle härigenom det uppväxande släktet lättare kvarhållas vid modernäringen, jordbruket, i stället för att, såsom nu i alltför många fall sker, öfvergå till det industriella arbetet.

Sedan Riksdagen i sin skrifvelse den 8 april 1908, n:o 108, i anledning af motion inom Andra Kammaren hos Kungl. Maj:t anhållit, att det snarast möjligt måtte utredas, i hvad mån större lättnad må kunna beredas för utbrytning af jord från vederbörande stamfastighet och därvid skulle tillses, huruvida afsöndring för alltid kunde medgifvas, äfven om afhandling därom ej föreläge, samt därmed erkänt denna nya princip, synes det oss, som man utan olägenhet skulle kunna utsträcka den begärda utredningen till att äfven få gälla klyfning eller delning af stamhemman. Såsom stöd härför torde med fullt fog kunna åberopas de skäl, som ligga till grund för Riksdagens förberörda skrifvelse.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt tillåta vi oss vördsamt föreslå,

att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t snarast möjligt låta utreda, i hvad mån större lättnader må kunna beredas för laga delning af stamhemman, samt för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill en sådan utredning må föranleda.

Stockholm den 26 januari 1909.

C. J. Öberg.

Z. Åslund.